

A. M. GORKILLE

16. XI. 09.

Hyvä Aleksei Maksimovitsh! Olen ollut kaiken aikaa täysin vakuuttunut, että Te ja tov. Mihail olette uuden ryhmäkunnan kovimpia ryhmäkuntalaisia, joiden kanssa minun olisi turhaa yrittääkään keskustella ystävällisesti. Tänään näin ensi kertaa tov. Mihailin, juttelimme avomielisesti sekä asioista että Teistä, ja huomasin pahasti erehtyneeni. Filosofi Hegel oli totta tosiaan oikeassa: elämä menee eteenpäin ristiriitaisuuksien kautta, ja elämän ristiriitaisuudet ovat monin verroin rikkaampia, monitahoisempia ja sisällökkäämpiä kuin miltä ne ihmisjärjestä ensi näkemältä näyttävät. Pidin koulua *vain* uuden ryhmäkunnan keskuksena ⁴¹¹. Osoittautui, ettei se pidä paikkaansa, ei siinä mielessä, etteikö se olisi uuden ryhmäkunnan keskus (koulu on ollut ja on nytkin sellainen keskus), vaan siinä mielessä, ettei siinä vielä ole kaikki, ettei se ole vielä koko totuus. Subjektiivisesti eräät henkilöt ovat tehneet koulun sellaiseksi keskuksesi ja objektiivisesti se on sitä ollutkin, mutta sen lisäksi koulu on vetänyt todellisesta työväen elämästä mukaansa oikeita eturivin työmiehiä. On käynyt niin, että vanhan ja uuden puolueyhmän välisen ristiriidan lisäksi Caprilla on kehkeytynyt ristiriita sos.-dem. sivistyneistön erään osan ja Venäjältä tulleiden työmiesten välillä, jotka vievät sosialidemokratian oikealle tielle *hinnalla millä hyvänsä* ja mitä tahansa tapahtuneekin, vievät sen kaikista ulkomaisista riidoista ja kahnauksista, kaikista „historioista” y.m. y.m. huolimatta. Tämän takaavat sellaiset miehet kuin Mihail. Sitä paitsi on

osoittautunut, että koulussa on puhjennut ristiriita Caprin sos.-dem. sivistyneistöainesten keskuudessa.

Hyvä A. M., Mihailin sanoista näen, että Teillä on nyt tavattoman vaikeat ajat. Olette joutunut näkemään työväenliikkeen ja sosialidemokratian heti sellaiselta puolelta, sellaisissa ilmauksissa ja muodoissa, mitkä Venäjän ja Länsi-Euroopan historiassa ovat jo niin monta kertaa saattaneet sivistyneistöön kuuluvat heikkouskoiset menettämään uskonsa työväenliikkeeseen ja sosialidemokratiaan. Olen varma, ettei Teille käy niin, ja keskusteltuani Mihailin kanssa minun tekee mieleni puristaa lujasti kättänne. Taiteilijanlahjoillanne Te olette tuottanut Venäjän työväenliikkeelle ettekä ainoastaan Venäjän työväenliikkeelle niin äärettömän suurta hyötyä, Te tuotatte vielä niin paljon hyötyä, että Te ette saa missään tapauksessa antautua raskaiden mielialojen valtaan, joita ulkomailla käytävän taistelun eri tapahtumat saattavat herättää. On olosuhteita, jolloin työväenliikkeen elämä synnyttää väistämättä tuollaista taistelua ja hajaannusta ulkomailla, kahnausta ja tappelua kerhojen kesken, ei siksi, että työväenliike olisi sisäisesti heikkoa tai sosialidemokratia sisäisesti erheelistä, vaan sen tähden, että ainekset, joista työväenluokan on taottava itselleen oma puolueensa, ovat varsin erilaisia ja erikaliberisia. Mutta joka tapauksessa se takoo, takoo Venäjällä oivallisen vallankumouksellisen sosialidemokratian ja takoo sen nopeammin kuin monesti kirotnu emigranttielämän näkökulmasta saattaa toisinaan näyttää, takoo varmemmin kuin miltä eräistä ulkoisista ilmauksista ja erillisistä tapahtumista päätellen saattaisi tuntua. Tämän takaavat sellaiset miehet kuin Mihail.

Puristan lujasti sekä Teidän että Maria Feodorovnan kättä, sillä nyt minulla on toivoa, että tapaamme vielä toisemme ystävinä emmekä vihollisina.

Teidän *Lenin*

Wl. Oulianoff.
4. Rue Marie Rose. 4.
Paris. XIV.

*Lähetetty Pariisista
Caprin saarelle (Italia)*

Julkaistu ensi kerran v. 1924

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*